

Eurooppalainen Suomi ry
Hermannin rantatie 12 B, 2. krs
FIN-00580 HELSINKI

KANNANOTTO

27.1.2010

European Commission
Secretariat General
Directorate E "Better Regulation and Institutional Issues"
Unit E.1 "Institutional Issues"
B-1049 BRUSSELS

ASIA Eurooppalainen Suomi ry:n kannanotto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetusta vihreästä kirjasta

VIITE Kuulemismenettely eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta annetusta vihreästä kirjasta, KOM (2009)622

Kannanottonaan Eurooppalainen Suomi ry lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Eurooppalainen Suomi ry (jatkossa Eurooppalainen Suomi) pitää eurooppalaisen kansalaisaloitteen käyttöön ottamista hyvin tervetulleena mahdollisuutena parantaa eurooppalaista demokratiaa. Samalla kansalaisaloite tarjoaa uuden kiinnostavan välineen edistää yleiseurooppalaisen identiteetin vahvistumista.

Aloitteen periaatteellisen tärkeyden takia asian huolelliseen ennakoivalmisteluun ja etenkin myöhempään ensimmäisten käytännön aloitteiden käsittelyyn komissiossa on osoitettava riittävästi resursseja. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen uskottavuuden kannalta se, miten komissio ensimmäisiin saamiinsa kansalaisaloitteisiin reagoi, on hyvin merkityksellistä suhteessa kansalaisten odotuksiin omien vaikutusmahdollisuuksiensa lisäämisessä. Tärkeän aloitteen käytännön toteutus ei saa jäädä näennäisdemokratiaksi. Lisäksi Eurooppalaisen Suomen mielestä on ensiarvoisen tärkeää, että koko kansalaisaloitteen vireille laittamisen, nimien keräämisen ja valmiin aloitteen jättämisen prosessi olisi mahdollista hoitaa täysin sähköisen asioinnin keinoin ja välinein.

Alla vastaamme eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevassa vihreässä kirjassa esitettyihin kysymyksiin 1–10.

1 Kansalaisten edustamien jäsenvaltioiden vähimmäismäärä

Eurooppalaisen Suomen mielestä yksi neljännes jäsenvaltioiden määrästä olisi riittävä muodostamaan Lissabonin sopimuksessa edellytetyn "merkittävän määrän jäsenvaltioita". Vähimmäismäärä neljännes jäsenmaista edustaisi vielä aitoa eurooppalaisuutta, jolla suljettaisiin pois mahdollisuus liian alueellisiin tai ei aidosti eurooppalaisiin painotuksiin

kansalaisaloitteiden sisällössä. Toisaalta esimerkiksi Itämeren tai Välimeren käsittelevän eurooppalaisen aloitteen voisi silloin saada vielä aikaiseksi keräämällä nimiä vain kyseisten merien rantajäsenvaltioiden asukkailta, kun taas tähän tarkoitukseen jo kolmannes olisi liian kova vaatimus ja etenkin tulevaisuudessa, kun jäsenvaltioiden määrä vielä oletettavasti kasvaa.

2 Allekirjoitusten vähimmäismäärä jäsenvaltiota kohti

Eurooppalainen Suomi kannattaa jäsenvaltiokohtaisen vähimmäismäärän asettamista 0,2 prosenttiin koko väestöstä ilman muita rajoituksia kussakin niistä jäsenmaista, joissa nimiä ylipäättänsä kerätään edellä kuvatun jäsenmaiden vähimmäismäärän huomioon ottaen. Eli aloite pitäisi hyväksyä, jos vähintään neljännessä jäsenvaltiossa edustavassa määrässä valtioita allekirjoitukset edustaisivat vähintään 0,2 prosenttia niiden kunkin väestöstä.

3 Vähimmäisikä kansalaisaloitteen tukijoille

Euroopan unionin jäsenmaissa äänestysikärajaa on laskettu aiempina vuosikymmeninä johdonmukaisesti niin, että se on nykyään useimmissa maissa 18 vuotta. Eurooppalainen Suomi kannattaa äänestysikärajan laskemista edelleen. Tulevaisuudessa ikääntyminen on entistä suurempi ongelma eurooppalaisissa yhteiskunnissa samaan aikaan, kun poliittisen osallistumisen aktiivisuus on nuorilla ikäryhmillä heikompi kuin työ- ja eläkeikäisillä. Tästäkin syystä nuoret on saatava nykyistä vahvemmin mukaan omaa tulevaisuuttaan koskevaan päätöksentekoon.

Eurooppalainen Suomi kannattaa kansalaisaloitteen allekirjoittamisen vähimmäisiäksi kuuttatoista vuotta. Nuoret ovat kiinnostuneita uusista vaikuttamistavoista. Mahdollisuus antaa tukensa eurooppalaisille kansalaisaloitteille voisi olla aktiivisissa nuoria kiinnostamaan eurooppalaisista kysymyksistä ja vaikuttamaan niihin. Uusi eurooppalainen sukupolvi ansaitsee lisää vaikuttamismahdollisuuksia. Samalla kannattamme myös yleisten äänestysikärajojen laskemista kuuteentoista vuoteen kaikissa Euroopan maissa.

4 Kansalaisaloitteen muoto ja sisältö

Kansalaisaloitteessa tulee selkeästi määritellä, mikä on aloitteen aihe ja tavoite. Varsinaisia muotovaatimuksia aloitteelle ei ole syytä asettaa, koska kansalaisilta ei tässä yhteydessä tule vaatia monimutkaisen byrokratian osaamista. Aloitteen tarkempi muotoilu sen tarkoittaman säädöksen laatimiseksi tulee jättää komission virkamiesten tehtäväksi.

5 Allekirjoitusten keräämistä, tarkastusta ja vahvistamista koskevat vaatimukset

Kansalaisilla tulee olla mahdollisuus osoittaa tukensa kansalaisaloitteelle sähköisesti. Verkkosallistumisen merkitys kasvaa ja siitä muodostunee kansalaisaloitteidenkin osalta ensisijainen osallistumiskanava lähitulevaisuudessa. Tämän ohella allekirjoituksia tulee voida kerätä myös muilla perinteisillä tavoilla.

Kansalaisaloitteen allekirjoitusmaata koskevien periaatteiden tulisi vastata niitä säännöksiä, joiden mukaan määritellään maa, jossa kotimaansa ulkopuolella asuva voi äänestää Euroopan parlamentin vaaleissa.

Eurooppalainen Suomi katsoo, että kansalaisaloitteen käytännön toteuttamisessa mm. sähköisen allekirjoituksen oikeellisuuden varmentamisen osalta tulee noudattaa jäsenvaltioiden yleisiä omia määräyksiä asiassa, kuitenkin siten, että komissiolla on koordinoituvastuu asiassa. Kansalaisaloitteen sähköisesti allekirjoittavan henkilöllisyys tulee aina varmentaa tavalla tai toisella. Asiaan eri jäsenmaissa liittyvien käytäntöjen ohjauksessa tulee noudattaa avoimen koordinaation menetelmää, tavoitteena lopulta yhteiset euroopanlaajuiset käytännöt.

6 Allekirjoitusten keruun aikaraja

Allekirjoitusten keräämiselle tulee asettaa aikaraja. Eurooppalainen Suomi kannattaa vähintään yhden vuoden määrittelemistä allekirjoitusten keräämisen aikarajaksi. Koska näinkin suurten kampanjoiden organisoiminen on kuitenkin vaativaa ja hidasta, aikaraja voisi perustellusti olla jopa pidempi, ei kuitenkaan yli puoltatoista vuotta.

7 Aloitteiden rekisteröinti

Kansalaisaloitteiden rekisteröinti edistäisi aloitteiden uskottavuutta kansalaisten silmissä. Luonteva paikka aloitteiden rekisteröimiselle olisi komission ylläpitämä verkkosivusto.

Eurooppalainen Suomi kannattaa aloitteiden ennakkotarkastusta etenkin päällekkäisten aloitteiden synkronoimiseksi sekä aloitteiden soveltuvan muotoilun ja näkyvyyden parantamiseksi. Kansalaislähtöisyyden periaatteen varmistamiseksi ennakkotarkastus tulisi kuitenkin tehdä melko kevyessä muodossa, jolla ei olisi "karsivaa" luonnetta vaan pikemminkin jalostava tai eteenpäin jäsentävä, jotteivät hyvät kansalaisideat kaatuisi byrokraattisiin muutoseikkoihin. Ennakkotarkastuksen hyväksymispäivämäärä olisi myös hyvä alku nimien keräämisen vuoden määräajalle.

Aloitteiden muotoilun helpottamiseksi rekisteröitymiseen liittyvillä verkkosivuilla tulisi olla tiivis yhteenveto komission toimivallan piiriin kuuluvista asioista sekä ohjeistusta aloitteiden soveltuvasta muotoilusta.

8 Järjestäjiä koskevat vaatimukset – avoimuus ja rahoitus

Tiedot aloitetta tukevista järjestöistä ja yhteisöistä sekä nimien keräämiselle saadun taloudellisen tuen antajista pitäisi aina esittää aloitteen yhteydessä komission ylläpitämässä rekisterissä. Tämä palvelisi sekä aloitteen allekirjoittajia, komissiota että eurooppalaisia yleisesti.

Eurooppalaisen Suomen näkemyksen mukaan oikeus eurooppalaisen kansalaisaloitteen tekemiseen tulisi olla samoilla tahoilla kuin mahdollisuus esittää vetoamuksia Euroopan parlamentille. Oikeus kattaisi näin kaikki unionin kansalaiset sekä kaikki luonnolliset henkilöt

ja oikeushenkilöt, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin EU:n jäsenvaltiossa.

9 Kansalaisaloitteiden tarkastelu komissiossa

Eurooppalainen Suomi pitää tarkoituksenmukaisena, että komissiolle säädetään aikaraja, jonka puitteissa sen on vastattava kansalaisaloitteeseen. Kannattamamme aikaraja on kuusi kuukautta.

10 Samaa aihetta koskevat aloitteet

Eurooppalainen Suomi ei pidä tarpeellisena asettaa rajoituksia samaa aihepiiriä käsittelevien kansalaisaloitteiden esittämiselle. Pällekkäisyyksien välttäminen on viime kädessä kansalaisaloitteiden esittäjien oman edun mukaista. Toisaalta esimerkiksi lainsäädännön uudistaminen saattaa aiheuttaa lyhyenkin ajan sisällä muutoksia aloitteen käsittelemissä asioissa, minkä vuoksi aikarajan asettaminen samaa aihetta käsittelevien kansalaisaloitteiden esittämiselle ei ole tarkoituksenmukaista.

Helsingissä 27.1.2010

EUROOPPALAINEN SUOMI RY

Miapetra Kumpula-Natri
puheenjohtaja

Arto Aniluoto
toiminnanjohtaja